

EXTRAS

elemente legate de protecția cavităților și carstului

**Ordonanță de Urgență nr. 57 din 20 iunie 2007
privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a
florei și faunei sălbatice, aprobată prin Legea 49/2011**

CAPITOLUL I: Dispoziții generale

Art. 1 Scopul prezentei ordonanțe de urgență îl constituie garantarea conservării și utilizării durabile a patrimoniului natural, obiectiv de interes public major și componentă fundamentală a strategiei naționale pentru dezvoltare durabilă.

Art. 2 Prezenta ordonanță de urgență reglementează:

- a) asigurarea diversității biologice, prin conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice pe teritoriul României;
- b) menținerea sau restabilirea într-o stare de conservare favorabilă a habitatelor naturale și a speciilor din flora și fauna sălbatică;
- c) identificarea bunurilor patrimoniului natural care necesită un regim special de protecție, pentru conservarea și utilizarea durabilă a acestora;
- d) categoriile de arii naturale protejate, tipurile de habitate naturale, speciile de floră și faună sălbatică și alte bunuri ale patrimoniului natural ce se supun regimului special de protecție, conservare și utilizare durabilă;
- e) constituirea, organizarea și dezvoltarea rețelei naționale de arii naturale protejate, precum și a regimului acesteia;
- f) regimul de administrare a ariilor naturale protejate și procedurile de instituire a regimului de protecție pentru alte arii naturale și bunuri ale patrimoniului natural;
- g) măsurile pentru protecția și conservarea speciilor de animale și plante sălbatice periclitate, vulnerabile, endemice și/sau rare, precum și cele pentru protecția formațiunilor geomorfologice și peisagistice de interes ecologic, științific, estetic, cultural-istoric și de altă natură, a bunurilor naturale de interes speologic, paleontologic, geologic, antropologic și a altor bunuri naturale cu valoare de patrimoniu natural, existente în perimetrele ariilor naturale protejate și/sau în afara acestora;
- h) responsabilitățile și atribuțiile pentru punerea în aplicare a prevederilor prezentei ordonanțe de urgență.

Art. 4 În sensul prezentei ordonanțe de urgență, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

1.conservare - ansamblul de măsuri care se pun în aplicare pentru menținerea sau refacerea habitatelor naturale și a populațiilor de specii de faună și floră sălbatice, într-o stare favorabilă, în sensul pct. 5 și 9;

2.habitate naturale - zonele terestre, acvatice sau subterane, în stare naturală sau seminaturală, ce se diferențiază prin caracteristici geografice, abiotice și biotice;

5.stare de conservare a unui habitat natural - totalitatea factorilor ce acționează asupra unui habitat natural și asupra speciilor caracteristice acestuia și care îi pot afecta pe termen lung distribuția, structura și funcțiile, precum și supraviețuirea speciilor ce îi sunt caracteristice. Starea de conservare a unui habitat natural se consideră favorabilă atunci când sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- a) arealul său natural și suprafețele pe care le acoperă în cadrul acestui areal sunt stabile sau în creștere;
- b) are structura și funcțiile specifice necesare pentru menținerea sa pe termen lung, iar probabilitatea menținerii acestora în viitorul previzibil este mare;
- c) speciile care îi sunt caracteristice se află într-o stare de conservare favorabilă, așa cum este definită la pct. 9;

15.patrimoniul natural - ansamblul componentelor și structurilor fizico-geografice, floristice, faunistice și biocenotice ale mediului natural, ale căror importanță și valoare ecologică, economică, științifică, biogenă, sanogenă, peisagistică și recreativă au o semnificație relevantă sub aspectul conservării diversității biologice floristice și faunistice, al integrității funcționale a ecosistemelor, conservării patrimoniului genetic, vegetal și animal, precum și pentru satisfacerea cerințelor de viață, bunăstare, cultură și civilizație ale generațiilor prezente și viitoare;

16.bun al patrimoniului natural - componenta patrimoniului natural care necesită un regim special de protecție, conservare și utilizare durabilă în vederea menținerii în beneficiul generațiilor prezente și viitoare;

32.turism speologic specializat - parcurgerea unei peșteri în echipe mici, conduse de ghizi agreați de administrația/custodele peșterii și dotate cu echipament corespunzător, care utilizează (dacă este cazul) doar amenajări temporare pentru asigurarea siguranței participanților;

CAPITOLUL II: Regimul ariilor naturale protejate

SECȚIUNEA 1: Categoriile de arii naturale protejate

Art. 5

(1) Pentru asigurarea măsurilor speciale de protecție și conservare in situ a bunurilor patrimoniului natural se instituie un regim diferențiat de protecție, conservare și utilizare, potrivit următoarelor categorii de arii naturale protejate:

- a) de interes național: rezervații științifice, parcuri naționale, monumente ale naturii, rezervații naturale, parcuri naturale;
- b) de interes internațional: situri naturale ale patrimoniului natural universal, geoparcuri, zone umede de importanță internațională, rezervații ale biosferei;
- c) de interes comunitar sau situri "Natura 2000": situri de importanță comunitară, arii speciale de conservare, arii de protecție specială avifaunistică;
- d) de interes județean sau local: stabilite numai pe domeniul public/privat al unităților administrativ-teritoriale, după caz.

(2) Scopul și regimul de management al categoriilor de arii naturale protejate, stabilite la alin. (1) lit. a)-c), sunt prevăzute în anexa nr. 1.

(3) Prin aplicarea prevederilor alin. (1) și (2) se asigură regimul corespunzător de protecție, conservare și utilizare pentru:

a. cele mai reprezentative habitate naturale ale spațiului biogeografic național, cu diversitatea biologică floristică și faunistică specifică, incluzând zone marine, de litoral și de coastă, zone de câmpie, de deal și de munte, zone umede, aride și zone de ecoton, cursuri de apă cu zone de luncă și lacuri naturale, asigurându-se protecția și conservarea patrimoniului natural floristic și faunistic, de resurse genetice vegetale și animale și menținerea echilibrului ecologic;

b. habitatele terestre, acvatice și/sau subterane în care trăiesc permanent sau temporar specii de plante și/sau animale sălbatice periclitare, vulnerabile, endemice ori rare, specii de plante și animale sălbatice aflate sub regim special de protecție, specii cu valoare științifică și ecologică deosebită, precum și pentru acele habitate în care există și alte bunuri ale patrimoniului natural ce necesită măsuri de protecție și conservare in situ;

d. elementele și formațiunile naturale geomorfologice, peisagistice, geologice, speologice, paleontologice, pedologice și altele asemenea, cu valoare de bunuri ale patrimoniului natural;

SECȚIUNEA 3: Administrarea rețelei naționale de arii naturale protejate

Art. 22

(1) Zonarea internă a parcurilor naționale și naturale se face prin planul de management, care este aprobat de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor, prin definirea și delimitarea, după caz, a zonelor de protecție strictă, a zonelor de protecție integrală, a zonelor-tampon și a zonelor de dezvoltare durabilă a activităților umane.

(2) Zonele cu protecție strictă sunt zonele din parcurile naționale și naturale, de mare importanță științifică, ce cuprind atât rezervații științifice, cât și zone sălbatice în care nu au existat intervenții antropice sau nivelul acestora a fost foarte redus.

(3) În zonele prevăzute la alin. (2) se interzice desfășurarea oricăror activități umane, cu excepția activităților de cercetare, educație ecologică, activități de ecoturism, cu limitările descrise în planurile de management.

(4) Zonele de protecție integrală cuprind cele mai valoroase bunuri ale patrimoniului natural din interiorul parcurilor naționale și naturale.

(6) Prin excepție de la prevederile alin. (5), în zonele de protecție integrală, în afara perimetrelor rezervațiilor științifice, se pot desfășura următoarele activități:

a) științifice și educative;

b) activități de ecoturism care nu necesită realizarea de construcții-investiții;

f) intervențiile în scopul reconstrucției ecologice a ecosistemelor naturale și al reabilitării unor ecosisteme necorespunzătoare sau degradate, cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific, și aprobate de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor;

(8) În zonele de conservare durabilă se pot desfășura următoarele activități:

(9) În zonele de management durabil se pot desfășura următoarele activități:

științifice și educative;

(a) științifice și educative;

(b) activități de ecoturism care nu necesită realizarea de construcții-investiții;

(f) intervențiile în scopul reconstrucției ecologice a ecosistemelor naturale și al reabilitării unor ecosisteme necorespunzătoare sau degradate, cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific, aprobate de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor;

Art. 23

(1) În rezervațiile științifice sunt interzise orice activități umane, cu excepția activităților de cercetare, cu limitările descrise în planurile de management, cu acordul Academiei Române și al administratorului ariei naturale protejate.

CAPITOLUL IV: Conservarea altor bunuri ale patrimoniului natural

Art. 41 Tipurile geomorfologice deosebite, de relief pozitiv sau negativ, cum sunt colinele, depresiunile, dolinele, șeile, văile carstice, ponoarele, izburile și altele, se conservă în cadrul ariilor naturale protejate existente sau în cadrul unor arii naturale de interes geomorfologic, corespunzător delimitate și puse sub regim special de protecție, potrivit prevederilor art. 8.

Art. 42

(1) Bunurile patrimoniului natural, respectiv peșteri, depozite fosilifere, formațiuni geologice, mineralogice, arbori seculari ori reprezentativi izolați și altele asemenea, vor fi protejate prin stabilirea unor zone de protecție corespunzătoare ca întindere scopului de conservare a bunurilor naturale, conform prevederilor art. 8.

(2) Pentru peșteri, zona de protecție se stabilește în funcție de caracteristicile și clasa peșterii, așa cum este definită la art. 43 alin. (5), cu avizul Academiei Române.

(3) Proprietarii sau administratorii terenurilor ce cuprind intrări în peșteri au obligația de a permite accesul spre aceste intrări.

(4) Beneficiarul unei lucrări de investiții are obligația de a anunța descoperirea oricărei peșteri în frontul unei lucrări miniere sau al unei cariere celei mai apropiate instituții abilitate, respectiv administratorului sau custodelui ariei naturale protejate, agenției județene pentru protecția mediului sau reprezentanților autorităților administrației publice locale.

Art. 43

(1) Bunurile patrimoniului geologic și speologic, ca bunuri naturale ale subsolului, sunt, în condițiile legii, bunuri proprietate publică a statului.

(2) Nominalizarea bunurilor prevăzute la alin. (1) se face prin hotărâre a Guvernului.

(3) Peștera este o cavitate naturală formată în scoarța terestră, suficient de largă și adâncă încât să permită intrarea omului. Prin extensie, peștera poate fi un sistem care poate avea mai mult de o intrare și este format din mai multe galerii, săli, puțuri și hornuri. Termenul se aplică și în cazul cavităților definite mai sus, care sunt parțial ori complet inundate sau care au fost deschise prin derocări ori decolmatări.

(4) Peștera reprezintă un ecosistem unic ale cărui resurse sunt reprezentate de valori de natură economică (apă, calcar, guano, turism, terapie), științifică (structuri geologice și minerale, forme de relief subteran, situri paleontologice, arheologice și istorice, sedimente, fauna cavernicolă și specii sălbatice) și cultural-educativă (spirituală, religioasă, estetică, recreațională și educativă).

(5) Peșterile se clasifică în funcție de valorile acestora, așa cum au fost definite la alin. (4), în clase de protecție, după cum urmează:

a) **clasa A** - peșteri cu sectoare de valoare excepțională, care, prin interesul științific sau unicitatea resurselor, sunt reprezentative pentru patrimoniul speologic național și internațional;

b) **clasa B** - peșteri cu sectoare de importanță națională, care se disting prin mărime, raritatea resurselor și prin potențial turistic;

- c) **clasa C** - peșteri cu sectoare de importanță locală, protejate pentru semnificația lor geologică, peisagistică, hidrologică, istorică, biodiversitate, potențial turistic sau pentru dimensiunile lor;
- d) **clasa D** - peșteri de dimensiuni mici sau medii fără o valoare explicită, dar importante pentru geologia, biodiversitatea și evoluția unei regiuni, al căror spațiu trebuie conservat și protejat de poluare sau distrugeri.

(5¹) Clasa unei peșteri va fi dată de clasa sectorului cu nivelul cel mai ridicat de conservare și protecție, unde clasa A este cea mai ridicată, nivelurile scăzând în ordine alfabetică până la clasa D. În cazul marilor rețele subterane, când situația o cere, spațiul unei peșteri poate fi clasificat în sectoare, care au clase de protecție diferite.

(5²) Pentru încadrarea/reîncadrarea peșterilor sau sectoarelor de peșteri în clasele A, B, C și D, se constituie, prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor, Comisia Patrimoniului Speologic, care funcționează sub coordonarea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor, pe baza unui regulament propriu, parte a ordinului de constituire. Comisia Patrimoniului Speologic este formată din specialiști ai Institutului de Speologie "Emil Racoviță" al Academiei Române, ai Federației Române de Speologie și ai altor instituții și organizații naționale cu competențe în domeniul explorării, protecției și conservării patrimoniului speologic.

(6) Încadrarea/Reîncadrarea peșterilor în clasele A, B, C și D se face prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor, pe baza unor fundamentări științifice însușite și aprobate de Comisia Patrimoniului Speologic. Până la stabilirea legală a clasei sale de protecție, orice peșteră existentă sau nou descoperită beneficiază de protecție maximă prin aplicarea prevederilor art. 44.

(7) Peșterile din clasa A nu pot face obiectul niciunei modificări a factorilor naturali sau amenajări, cu excepția celor destinate protejării peșterii și a celor temporare necesare explorării lor și/sau evacuării victimelor în caz de accident. Ele pot face obiectul explorărilor speologice, cercetării științifice, turismului speologic specializat sau al activităților de documentare, pe bază de autorizații emise de Comisia Patrimoniului Speologic și cu avizul emis de administratorii/custozii ariei naturale protejate, în limitele stabilite prin regulamentele și planurile de management.

(9) Peșterile din clasa B se constituie ca monumente ale naturii.

(11) Peșterile din clasa C se constituie ca rezervații naturale. Peșterile din clasa C pot face obiectul explorărilor speologice, activităților de documentare, cercetării științifice, amenajărilor turistice sau al altor forme de valorificare, pe baza autorizațiilor emise de Comisia Patrimoniului Speologic, cu avizul administrației/custodelui ariei naturale protejate în care sunt incluse.

Art. 44 În scopul evitării efectelor negative asupra bunurilor patrimoniului speologic se interzic:

- a) colectările de faună, fosile sau de obiecte de interes arheologic din peșteri, efectuate fără autorizația emisă de Comisia Patrimoniului Speologic, potrivit prevederilor art. 45;
- b) utilizarea neautorizată a peșterilor și desfășurarea unor activități ce pot pune în pericol integritatea sau echilibrul natural al peșterilor;
- c) dislocarea, vânzarea, cumpărarea, colecționarea speleotemelor sau altor resurse ale peșterilor;
- d) degradarea prin inscripționare sau poluarea peșterilor prin depozitarea în interiorul lor ori în elementele de relief, cu care acestea comunică în mod direct, de obiecte, deșeuri de orice fel, cadavre, substanțe toxice și periculoase, combustibili de orice natură;
- e) distrugerea sau degradarea marcajelor ori a panourilor indicatoare din exteriorul sau din interiorul peșterilor;
- f) efectuarea neautorizată, în perimetrul de la suprafață sau în apropierea intrării unei peșteri protejate, a unor lucrări cum ar fi: derocări, defrișări, baraje, explozii, construcții;
- g) îngădirea accesului persoanelor autorizate spre intrările peșterilor;
- h) popularizarea, mediatizarea datelor precise de identificare și localizare a peșterilor din clasa A, care prin natura lor pot conduce la periclitarea patrimoniului speologic din această categorie.

Art. 45

(1) Comisia Patrimoniului Speologic are competența să elibereze autorizații pentru:

- a) activități științifice, de explorare, turism speologic specializat și de documentare în peșteri din clasa A;
- b) săpături, derocări și colectări din peșteri;
- c) amenajarea infrastructurii pentru turism sau orice altă formă de utilizare ori exploatare a resurselor peșterilor.

(2) Autorizația se eliberează pe baza unei cereri scrise, care va conține precizări privind scopul, mijloacele, durata, proporțiile, garanțiile acțiunii și se va retrage în cazul în care condițiile stabilite la eliberarea ei nu au fost respectate.

Art. 46

(1) Fac parte din patrimoniul geologic tipurile de obiective care conservă eșantioane reprezentative din punct de vedere paleontologic, petrografic, mineralogic, structural, stratigrafic.

(2) Inventarierea, clasificarea, protecția și conservarea patrimoniului geologic, precum și elaborarea și controlul măsurilor de protecție și conservare a patrimoniului geologic, supravegherea și controlul ariilor protejate de interes geologic sunt în competența Academiei Române și a autorităților teritoriale pentru protecția mediului.

(3) Instituirea regimului special de protecție pentru ariile naturale protejate de interes geologic se face în conformitate cu prevederile art. 8.

Art. 47 Pentru evitarea efectelor negative asupra bunurilor patrimoniului geologic se interzic:

- a) distrugerea, perturbarea sau alterarea siturilor de conservare pentru obiective geologice;
- b) dislocarea, prelevarea rocilor, fosilelor, vegetației de pe aria unui sit de conservare, fără acordul celui care o administrează;
- c) intrarea în perimetrul protejat fără permisul de acces eliberat de cel care îl administrează;
- d) schimbarea regimului juridic al unui sit sau al unui teren ce cuprinde un sit de conservare de interes geologic aflat în proprietate publică.

Art. 48 În cadrul șantierelor de exploatare, managerii acestora vor desemna persoane de specialitate sau custozi, după caz, care să vegheze la protejarea bunurilor geologice din fronturile de lucru, asigurându-se astfel:

- a) supravegherea permanentă a zonelor de extracție și conservarea materialului de proveniență paleobiologică sau minerală;
- b) avertizarea lucrătorilor asupra aspectelor ce privesc conservarea anumitor bunuri geologice ce pot fi ulterior înregistrate ca situri de conservare sau bunuri ale patrimoniului geologic;
- c) conservarea perimetrelor care au sau pot dobândi regim de protecție specială;
- d) conservarea colecțiilor de bunuri geologice de proveniență locală;
- e) colaborarea cu conducerea șantierului și cu autoritățile locale;
- f) întocmirea de rapoarte periodice asupra activității de conservare, care se înaintează Academiei Române și autorităților teritoriale pentru protecția mediului.

Art. 49

(1) Florile de mină și fosilele de plante și animale vertebrate și nevertebrate sunt considerate bunuri ale patrimoniului natural din momentul descoperirii lor.

(2) Comercializarea pe piața internă, intracomunitară și exportul în orice scop al bunurilor prevăzute la alin. (1) se pot face numai cu acordul autorității competente pentru protecția mediului, cu avizul prealabil al Academiei Române.

(3) Procedura de eliberare a acordului prevăzut la alin. (2) se stabilește prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

CAPITOLUL VI : Sancțiuni

Art. 51 Încălcarea prevederilor prezentei ordonanțe de urgență atrage răspunderea civilă, materială, contravențională sau penală, după caz.

Art. 53

(1) Constituie contravenție și se sancționează cu amendă contravențională de la 3.000 lei la 6.000 lei pentru persoane fizice și de la 25.000 lei la 50.000 lei pentru persoane juridice următoarele fapte:

- a) nerespectarea măsurilor de protecție, conservare și utilizare stabilite cu caracter provizoriu de autoritățile competente pentru protecția mediului;
- b) îngrădirea accesului persoanelor autorizate spre intrările peșterilor;
- c) neanunțarea descoperirii oricărei peșteri;
- d) distrugerea sau degradarea marcajelor ori a panourilor indicatoare din exteriorul sau interiorul ariilor naturale protejate;
- e) popularizarea, mediatizarea datelor precise de identificare și localizare a peșterilor din clasa A, care prin natura lor pot conduce la periclitarea patrimoniului speologic din această categorie;
- f) intrarea în perimetrul protejat fără permisul de acces eliberat de administrator, respectiv custode;
- g) nedesemnarea, în cadrul șantierelor de exploatare, a persoanelor de specialitate care să vegheze la protejarea bunurilor geologice din fronturile de lucru.

(2) Constituie contravenție și se sancționează cu amendă contravențională de la 5.000 lei la 10.000 lei pentru persoane fizice și de la 30.000 lei la 60.000 lei pentru persoane juridice următoarele fapte:

n. realizarea de săpături, excavații și orice alte lucrări care modifică configurația naturală a terenurilor din ariile naturale protejate fără avizul administratorilor sau, respectiv, custozilor acestora;

(3) Constituie contravenție și se sancționează cu amendă contravențională de la 7.500 lei la 15.000 lei pentru persoane fizice și de la 50.000 lei la 100.000 lei pentru persoane juridice următoarele fapte:

c. intervențiile în scopul reconstrucției ecologice a ecosistemelor naturale și al reabilitării unor ecosisteme necorespunzătoare sau degradate fără respectarea prevederilor art. 22 alin. (6) lit. f);

i. nerespectarea prevederilor art. 48;

j. comercializarea pe piața internă, intracomunitară și exportul în orice scop al bunurilor prevăzute la art. 49 alin. (1) fără acordul autorității competente pentru protecția mediului;

ANEXA Nr. 1: SCOPUL ȘI REGIMUL DE MANAGEMENT al categoriilor de arii naturale protejate

În conformitate cu prevederile art. 5 alin. (1) lit. a)-c) și alin. (2) din prezenta ordonanță de urgență, scopul și regimul de management al categoriilor de arii naturale protejate ce compun rețeaua națională de arii protejate sunt următoarele:

a) Rezervații științifice

Rezervațiile științifice sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor habitate naturale terestre și/sau acvatic, cuprinzând elemente reprezentative de interes științific sub aspect floristic, faunistic, geologic, speologic, paleontologic, pedologie sau de altă natură. Mărimea rezervațiilor științifice este determinată de arealul necesar pentru asigurarea integrității zonei protejate. Managementul rezervațiilor științifice asigură un regim strict de protecție prin care habitatele sunt păstrate într-o stare pe cât posibil neperturbată. În aceste zone se interzice desfășurarea oricăror activități umane, cu excepția activităților de cercetare, educație și de ecoturism cu limitările descrise în planurile de management, cu acordul forului științific competent și al administratorului rezervației științifice. Rezervațiile științifice corespund categoriei I IUCN (Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii) "Rezervație Naturală Strictă: arie protejată, administrată în principal în scopuri științifice".

b) Parcuri naționale

Parcurile naționale sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor eșantioane reprezentative pentru spațiul biogeografic național, cuprinzând elemente naturale cu valoare deosebită sub aspectul fizico-geografic, floristic, faunistic, hidrologic, geologic, paleontologic, speologic, pedologie sau de altă natură, oferind posibilitatea vizitării în scopuri științifice, educative, recreative și turistice. Managementul parcurilor naționale asigură menținerea cadrului fizico-geografic în stare naturală, protecția ecosistemelor, conservarea resurselor genetice și a diversității biologice în condiții de stabilitate ecologică, prevenirea și excluderea oricărei forme de exploatare a resurselor naturale și a folosințelor terenurilor, incompatibilă scopului atribuit. Regimul de gospodărire se stabilește prin regulamente și planuri proprii de protecție și conservare aprobate de autoritățile naționale științifice și administrative abilitate, potrivit dispozițiilor prezentei ordonanțe de urgență. În perimetrele lor vor fi cuprinse ecosisteme sau fracțiuni de ecosisteme terestre și acvatic cât mai puțin influențate prin activități umane. Elementele cu valoare deosebită de pe cuprinsul parcurilor naționale pot fi delimitate și puse sub un regim strict de protecție ca rezervații științifice. Parcurile naționale se întind în general pe suprafețe mari de teren. În perimetrul parcurilor naționale sunt admise doar activitățile tradiționale practicate numai de comunitățile din zona parcului național, activități tradiționale ce vor fi reglementate prin planul de management. Parcurile naționale corespund categoriei II IUCN "Parc național: arie protejată administrată în special pentru protecția ecosistemelor și pentru recreere".

c) Monumente ale naturii

Monumente ale naturii sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor elemente naturale cu valoare și semnificație ecologică, științifică, peisagistică deosebite, reprezentate de specii de plante sau animale sălbatice rare, endemice ori amenințate cu dispariția, arbori seculari, asociații floristice și faunistice, fenomene geologice - peșteri, martori de eroziune, chei, cursuri de apă, cascade și alte manifestări și formațiuni geologice, depozite fosilifere, precum și alte elemente naturale cu valoare de patrimoniu natural prin unicitatea sau raritatea lor. Dacă monumentele naturii nu sunt cuprinse în perimetrul altor zone aflate sub regim de protecție, pentru asigurarea integrității lor se vor stabili zone de protecție obligatorie, indiferent de destinația și de deținătorul terenului.

Managementul monumentelor naturii se face după un regim strict de protecție care asigură păstrarea trăsăturilor naturale specifice. În funcție de gradul lor de vulnerabilitate, accesul populației poate fi limitat sau interzis.

Monumentele naturii corespund categoriei III IUCN "Monument natural: arie protejată administrată în special pentru conservarea elementelor naturale, specifice".

d) Rezervații naturale

Rezervațiile naturale sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor habitate și specii naturale importante sub aspect floristic, faunistic, forestier, hidrologic, geologic, speologic, paleontologic, pedologie. Mărimea lor este determinată de arealul necesar asigurării integrității elementelor protejate.

Managementul rezervațiilor naturale se face diferențiat, în funcție de caracteristicile acestora, prin măsuri active de gospodărire pentru a asigura menținerea habitatelor și/sau în vederea protejării anumitor specii, grupuri de specii sau comunități biotice. Pe lângă activitățile științifice, după caz, pot fi admise activități turistice, educaționale, organizate. Sunt admise unele activități de valorificare durabilă a unor resurse naturale. Sunt interzise folosințele ale terenurilor sau exploatarea resurselor care dăunează obiectivelor atribuite. Potrivit scopului pentru care au fost desemnate, rezervațiile naturale pot avea caracter predominant: botanic, zoologic, forestier, geologic, paleontologic, peisagistic, speologic, de zonă umedă, marină, de resurse genetice și altele.

Aceste rezervații corespund categoriei IV IUCN, și anume arie de gestionare a habitatelor/speciilor: arie protejată administrată în special pentru conservare prin intervenții de gospodărire.

e) Parcuri naturale

Parcurile naturale sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor ansambluri peisagistice în care interacțiunea activităților umane cu natura de-a lungul timpului a creat o zonă distinctă, cu valoare semnificativă peisagistică și/sau culturală, deseori cu o mare diversitate biologică.

Managementul parcurilor naturale urmărește menținerea interacțiunii armonioase a omului cu natura prin protejarea diversității habitatelor și peisajului, promovând păstrarea folosințelor tradiționale ale terenurilor, încurajarea și consolidarea activităților, practicilor și culturii tradiționale ale populației locale.

De asemenea, se oferă publicului posibilități de recreere și turism și se încurajează activitățile științifice și educaționale.

Parcurile naturale corespund categoriei V IUCN "Peisaj protejată: arie protejată administrată în principal pentru conservarea peisajului și recreere".

f) Rezervații ale biosferei

Rezervațiile biosferei sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor zone de habitat natural și a diversității biologice specifice. Rezervațiile biosferei se întind pe suprafețe mari și cuprind un complex de ecosisteme terestre și/sau acvatice, lacuri și cursuri de apă, zone umede cu comunități biocenotice floristice și faunistice unice, cu peisaje armonioase naturale sau rezultate din amenajarea tradițională a teritoriului, ecosisteme modificate sub influența omului și care pot fi readuse la starea naturală, comunități umane a căror existență este bazată pe valorificarea resurselor naturale, pe principiul dezvoltării durabile și armonioase. Mărimea rezervațiilor biosferei este determinată de cerințele de protecție și conservare eficiente ale mediului natural și ale diversității biologice specifice.

Managementul rezervațiilor biosferei se realizează conform unor regulamente și planuri de protecție și conservare proprii, în conformitate cu recomandările Programului Om - Biosferă de sub egida UNESCO. Dacă în perimetrul rezervațiilor biosferei sunt cuprinse și situri naturale ale patrimoniului universal, managementul rezervației se realizează cu respectarea prevederilor Convenției privind protecția patrimoniului mondial cultural și natural, de sub egida UNESCO.

Pentru asigurarea protecției și conservării unor zone de habitat natural și a diversității biologice specifice, precum și pentru valorificarea resurselor naturale disponibile, potrivit cerințelor de consum ale populațiilor locale și în limitele potențialului biologic natural de regenerare a acestor resurse, în cuprinsul rezervațiilor biosferei se pot delimita zone cu regim diferențiat de protecție ecologică, de conservare și de valorificare a resurselor, după cum urmează:

1. zone strict protejate, având regimul de protecție și conservare a rezervațiilor științifice;
2. zone tampon, cu rol de protecție a zonelor strict protejate și în care sunt admise activități limitate de valorificare a resurselor disponibile, în conformitate cu autorizațiile date de administrația rezervației;
3. zone de reconstrucție ecologică, în care se realizează măsuri de refacere a mediului deteriorat;
4. zone de dezvoltare durabilă, valorificabile economic prin practici tradiționale sau noi, ecologic admise, în limitele capacității de regenerare a resurselor.

Rezervațiile biosferei cu așezări umane sunt astfel gestionate încât să constituie modele de dezvoltare a comunităților umane în armonie cu mediul natural.

g) Zone umede de importanță internațională

Zonele umede de importanță internațională sunt acele arii naturale protejate al căror scop este asigurarea protecției și conservării siturilor naturale cu diversitatea biologică specifică zonelor umede.

Managementul acestor zone se realizează în scopul conservării lor și al utilizării durabile a resurselor biologice pe care le generează, în conformitate cu prevederile Convenției privind conservarea zonelor umede de importanță internațională, în special ca habitat al păsărilor acvatice.

h) Situri naturale ale patrimoniului natural universal

Siturile naturale ale patrimoniului natural universal sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor zone de habitat natural în cuprinsul cărora există elemente naturale a căror valoare este recunoscută ca fiind de importanță universală. Mărimea arealului lor este determinată de cerințele pentru asigurarea integrității și conservării elementelor supuse acestui regim de protecție. În cuprinsul acestor zone pot exista comunități umane ale căror activități sunt orientate pentru o dezvoltare compatibilă cu cerințele de protecție și conservare ale sitului natural.

Managementul siturilor naturale ale patrimoniului natural universal se realizează în conformitate cu regulamentele și planurile proprii de protecție și conservare, cu respectarea prevederilor Convenției privind protecția patrimoniului mondial cultural și natural, de sub egida UNESCO.

i) Arii speciale de conservare

Ariile speciale de conservare sunt acele arii naturale protejate de interes comunitar ale căror scopuri sunt conservarea, menținerea și, acolo unde este cazul, readucerea într-o stare de conservare favorabilă a habitatelor naturale și/sau a populațiilor speciilor pentru care situl este desemnat. Ariile naturale de conservare sunt special desemnate pentru conservarea tipurilor de habitate naturale și a habitatelor speciilor prevăzute în anexele nr. 2 și 3.

Managementul ariilor speciale de conservare necesită planuri de management adecvate, specifice siturilor desemnate sau integrate în alte planuri de management, și măsuri legale, administrative sau contractuale în scopul evitării deteriorării habitatelor naturale și a habitatelor speciilor, precum și a perturbării speciilor pentru care zonele au fost desemnate. Orice plan sau proiect care nu are o legătură directă sau nu este necesar pentru managementul ariei speciale de conservare, dar care ar putea afecta în mod semnificativ aria, singur sau în combinație cu alte planuri ori proiecte, este supus unei evaluări adecvate a efectelor potențiale asupra ariei naturale protejate de interes comunitar, având în vedere obiectivele de conservare a acesteia, conform prevederilor art. 28 din prezenta ordonanță de urgență.

Ariile speciale de conservare se desemnează prin hotărâre a Guvernului, după recunoașterea statutului lor de către Comisia Europeană, și vor face parte din rețeaua europeană "Natura 2000".

k) Situri de importanță comunitară

Siturile de importanță comunitară reprezintă acele arii care, în regiunea sau în regiunile biogeografice în care există, contribuie semnificativ la menținerea sau restaurarea la o stare de conservare favorabilă a habitatelor naturale din anexa nr. 2 sau a speciilor de interes comunitar din anexa nr. 3 și care pot contribui astfel semnificativ la coerența rețelei "NATURA 2000" și/sau contribuie semnificativ la menținerea diversității biologice în regiunea ori regiunile biogeografice respective. Pentru speciile de animale cu areal larg de răspândire, siturile de importanță comunitară ar trebui să corespundă zonelor din areal în care sunt prezenți factori abiotici și biotici esențiali pentru existența și reproducerea acestor specii.

Propunerile de situri de importanță comunitară se stabilesc prin ordin al autorității publice centrale pentru protecția mediului, pe baza criteriilor enunțate în anexa nr. 7.

l) Geoparcul

Geoparcul este un teritoriu ce cuprinde elemente de interes geologic deosebit, alături de elemente de interes ecologic, arheologic, istoric și cultural. Caracteristicile geologice sunt cuprinse într-un număr de situri de importanță științifică, educațională sau estetică, reprezentative pentru un anumit moment din istoria Pământului ori pentru anumite evenimente sau procese geologice.

Un geoparc are limite bine definite, o suprafață suficient de mare și o strategie de dezvoltare teritorială în folosul comunităților locale, a căror existență este bazată pe valorificarea resurselor naturale și culturale, pe principiul dezvoltării durabile. Geoparcurile sunt zone cu așezări umane astfel gestionate încât să constituie modele de dezvoltare a comunităților în armonie cu mediul natural.

Geoparcul are o structură de administrare proprie care, în parteneriate locale și naționale, asigură conservarea patrimoniului natural și cultural și propune metode noi de protecție, educație, cooperare în scopul dezvoltării socioeconomice, îmbunătățirii condițiilor de viață din mediul rural și întăririi identității locale.

Managementul unui geoparc se realizează în conformitate cu strategia de dezvoltare teritorială identificată și în conformitate cu recomandările UNESCO și Cartei Rețelei Europene a Geoparcurilor.

Pentru asigurarea managementului siturilor geologice, naturale, istorice, culturale, precum și pentru valorificarea resurselor naturale disponibile, potrivit cerințelor de consum ale populațiilor locale, în cuprinsul geoparcului se pot delimita zone cu regim diferențiat de protecție, de conservare și de valorificare a resurselor, după cum urmează:

1. zone strict protejate, având regimul de protecție și conservare a rezervațiilor științifice;
2. zone tampon, cu rol de protecție a zonelor strict protejate și în care sunt admise activități limitate de valorificare a resurselor disponibile, în conformitate cu autorizațiile date de administrația geoparcului;
3. zone de dezvoltare durabilă, valorificabile economic prin practici tradiționale sau noi, ecologic admise, în limitele capacității de regenerare a resurselor.

Geoparcul reprezintă un concept lansat și susținut de UNESCO, în parteneriat cu Rețeaua Europeană a Geoparcurilor. La nivel mondial a fost creată Rețeaua Globală (UNESCO) a Geoparcurilor. Recunoașterea internațională a funcționării unui geoparc și acceptarea lui în aceste structuri se face în acord cu reglementările stabilite de UNESCO și de Carta Rețelei Europene a Geoparcurilor.

ANEXA Nr. 2: TIPURI de habitate naturale a căror conservare necesită declararea ariilor speciale de conservare

Un asterisc înaintea numelui habitatului semnifică faptul că este un habitat prioritar.

Cod "NATURA 2000"	Denumirea tipului de habitat
5130	Formațiuni cu <i>Juniperus communis</i> în zone sau pajiști calcaroase;
6110	* Pajiști rupicole calcaroase sau bazofile cu <i>Alvso-Sedion albi</i> ;
6120	* Pajiști calcaroase pe nisipuri xerice; pajiști xerofile calcaroase pe nisip;
6170	Pajiști calcaroase alpine și subalpine;
6210	Pajiști uscate seminaturale și faciesuri de acoperire cu tufișuri pe substrat calcaros (*situri importante pentru orhidee);
6410	Pajiști cu <i>Molinia</i> pe soluri calcaroase, turboase sau argilo-lemnoase (<i>Molinion caeruleae</i>);
7210	* Mlaștini calcaroase cu <i>Cladium mariscus</i> și specii de <i>Caricion davallianae</i> ;
7220	* Izvoare petrifiante cu formare de travertin (<i>Cratoneurion</i>);
8120	Grohotiș calcaros și de șisturi calcaroase ale etajelor montane până la cele alpine (<i>Thlaspietearotundifolii</i>);
8160	* Grohotișuri medioeuropene calcaroase ale etajelor montane;
8210	Pante stâncoase calcaroase cu vegetație chasmofitică;
8240	Grohotiș și lespezi calcaroase;
8310	<u>Grote neexploatate turistice;</u>
9110	Păduri tip <i>Luzulo-Fagetum</i> ;
9130	Păduri tip <i>Asperulo-Fagetum</i> ;
9140	Păduri subalpine medioeuropene cu <i>Acer</i> și <i>Rumex arifolius</i> ;
9150	Păduri medioeuropene tip <i>Cephalanthero-Fapion</i> ;
9180	* Păduri de pantă, grohotiș sau ravene cu <i>Tilio-Acerion</i> ;
91HO	* Păduri panonice cu <i>Quercus pubescens</i> ;
91VO	Păduri dacice de fag (<i>Svmphyto-Fapiori</i>);
91YO	Păduri dacice de stejar și carpen;
91ZO	Păduri de tei argintiu specifice zonei Moesice;
91AA	Păduri estice de stejar alb;
9410	Păduri acidofile cu <i>Picea</i> din etajele alpine montane;
9420	Păduri alpine cu <i>Larixdecidua</i> și/sau <i>Pinus cembra</i> ;
95AO	Păduri euro-mediteraneene înalte de pin;
9530	Păduri sub-mediteraneene de pin cu pin negru endemic.

Notă: În tabel se regăsesc doar habitatele care se întâlnesc pe carst și pot fi asociate habitatului 8310 Grote neexploatate turistice.

ANEXA Nr. 3: SPECII de plante și de animale a căror conservare necesită desemnarea ariilor speciale de conservare și a ariilor de protecție specială avifaunistică

(1) Interpretare

1. Anexa nr. 3 este o continuare a anexei nr. 2 pentru stabilirea rețelei "NATURA 2000".
2. Speciile prezentate în anexă sunt indicate:
 - a) prin numele speciei ori subspeciei; sau
 - b) prin toate speciile care aparțin unui taxon mai mare sau unei părți din acel taxon.

3. Simboluri. Un asterisc înaintea numelui speciilor semnifică faptul că este o specie prioritară la nivelul Uniunii Europene.

(2)

a) ANIMALE VERTEBRATE

MAMIFERE

CHIROPTERA

Rhinolophidae

- *Rhinolophus blasii* (Liliacul cu potcoavă al lui Blasius)
- *Rhinolophus euryale* (Liliacul mediteranean cu potcoavă)
- *Rhinolophus ferrumequinum* (Liliacul mare cu potcoavă)
- *Rhinolophus hipposideros* (Liliacul mic cu potcoavă)
- *Rhinolophus mehelyi* (Liliacul cu potcoavă al lui Mehely)

Vespertilionidae

- *Barbastella barbastellus* (Liliac cârn)
- *Miniopterus schreibersi* (Liliac cu aripi lungi)
- *Myotis bechsteini* (Liliac cu urechi mari)
- *Myotis blythi* (Liliac comun mic)
- *Myotis capaccinii* (Liliac cu picioare lungi)
- *Myotis dasycneme* (Liliac de iaz)
- *Myotis emarginatus* (Liliac cărămiziu)
- *Myotis myotis* (Liliac comun)

AMFIBIENI

CAUDATA

Salamandridae

- *Triturus cristatus* (*Triturus cristatus cristatus*) (Triton cu creastă)
- *Triturus dobrogicus* (*Triturus cristatus dobrogicus*) (Triton cu creastă dobrogean)
- *Triturus montandoni* (Triton carpatic)
- *Triturus vulgaris ampelensis* (Tritonul comun transilvănean)

NEVERTEBRATE

ARTHROPODA

CRUSTACEA

Decapoda (Crustacei)

- * *Austropotamobius torrentium* (Racul de ponoare)

ANEXA Nr. 4^A: Specii de interes comunitar.

Specii de animale și de plante care necesită o protecție strictă

(1) Speciile care figurează în această anexă sunt indicate:

a) prin numele speciei ori al subspeciei; sau

b) prin ansamblul speciilor care aparțin unui taxon superior sau unei părți din acel taxon.

(2)

a) ANIMALE VERTEBRATE

MAMIFERE

MICROCHIROPTERA

- Toate speciile

ANEXA Nr. 4^B: SPECII DE INTERES NAȚIONAL.

Specii de animale și de plante care necesită o protecție strictă

(1) Speciile care figurează în această anexă sunt indicate:

a) prin numele speciei ori al subspeciei; sau

b) prin ansamblul speciilor care aparțin unui taxon superior sau unei părți din acel taxon.

(2)

a) ANIMALE VERTEBRATE

MAMIFERE

CHIROPTERA

Vespertilionidae

- *Vespertilo murinus* (Liliacul bicolor)

Notă: Legea se aplică numai cavităților situate într-o arie protejată de interes național, european sau internațional.